

OBISK V OSNOVNI ŠOLI

Lani septembra je zažvela v Štepanjskem naselju nova šola, imenovana po mladem partizanskem pesniku in revolucionarju Karlu Destovniku-Kajuhu. Nova šola v novem naselju! Stara Štepanja vas se domala zgubi ob tej množici blokov in stolpnic. In ko so konec lanskega avgusta zapuščali šolo pri zadnjih vratih še zadnji obrtniki, je 1. septembra že stala pred sprednjimi vrati množica šolarjev. Skupaj z delavci šole so zaorali ledino.

Ni lahko začeti nekaj na novo sredi novega. Pravkar izvoljenega ravnatelja šole Pavla Krasnika so kar malo zanesli spomin:

— Že skoraj leto dni pred začetkom pouka sem bil imenovan za ravnatelja šole v gradnji. Živel sem z njo, ko je še rasla. Med gradnjo je bilo seveda marsikaj postoriti. Največjo težavo — dodatnih šest učilnic je rešila občinska skupščina. Sicer pa je šola zgrajena iz sredstev 1. samoprispevka. Ima 12 učilnic za razredni pouk, 12 za kabinetni predmetni pouk, večjo in manjšo telovadnico ter dva večnamenska prostora za predavanja, sestanke, projekcije filmov in knjižnico. Seveda je tu tudi kuhinja za razdeljevanje malic in kosil. Šola je podkletena; v teh prostorih so shrambe in delavnice za tehnično osebje ter zaklonišče, opremljeno za garderobe učencev. V 1. nadstropju so upravni prostori in zbornica — le-ta, osrednji del stavbe je enonadstropen, vsi učni prostori so pritlični.

Pri šoli so asfaltirana igrišča za pouk telesne vzgoje in rekreacijo učencev v oddelkih podaljšanega bivanja (OPB). Zelene površine učenci — člani biološkega krožka urejajo ter sadijo grmičevje in drevje.

Šola živi in raste z učenci. Kako so organizirani, kje se kažejo uspehi, kje težave?

— Že v prvem letu življenja deluje šola v dveh izmenah. Imamo 29 učnih oddelkov in 10 oddelkov PB. Šoli je priključena tudi OŠ Hrušica s 4 učnimi oddelki in dvema OPB; dela pa v eni izmeni.

Učenci so prišli k nam iz drugih ljubljanskih in slovenskih šol, delno tudi iz drugih republik. Naj navedem primer, da so v nekem oddelku učenci iz 17 različnih šol. Najbolj so to čutili učitelji, saj so ugotavljali različne stopnje prednanja in delovnih navad

raznolik socialni in izobrazbeni sestav staršev, težave z jezikom, primere težje vodljivih učencev ipd. Seveda je taka heterogenost narekovala takojšnjo samoupravno organiziranost učencev, da so se lahko čim neposredneje vključili v integracijska prizadevanja učiteljskega kolektiva. V večini oddelkov so dobro zaživele kolektivi učencev s svojimi vodstvi vred, zaživele so tudi njih družbenopolitične organizacije, predvsem pionirska organizacija in ZSMS. Tako smo lahko tudi enotno nastopili v integracijskih teznjah na šolski ravni. Kajpak šola kot celota prvo leto še ne more imeti svoje enkratne fiziognomije, a oddelčni organi so načrtovali in spremljali nekaj osnovnih smeri: učni uspeh, medsebojno pomoč učnih skupin in vključevanje v prostovoljne dejavnosti. Najbolj to prihaja do izraza na oddelčnih samoupravnih konferencah. Vodijo jih učenci sami, z učiteljskimi zbori se čimbolj enakopravno dogovarjajo o vzgojnoučnih prizadevanjih, o uspehih in problemih.

Javna medsebojna izmenjava mnenj in stališč omogoča intenzivnejše delo in hitreje rezultate. Vzgojnih rezultatov ni mogoče statistično meriti, a za ta čas že lahko ugotovimo, da jih čutimo v klimi na šoli. Številčni, tj. predvsem učni kazalci pa kažejo od začetka sem nenehno rast. Ob 3. ocenjevalni konferenci so učenci šole dosegli že čez 90-odstotni učni uspeh. Zavedamo se relativnosti tega podatka, je pa vendarle odraz dela vseh sodelavcev v vzgojnoučnem procesu. Seveda pa pri tem ne smemo prezreti vloge dopolnilnega pouka in svetovalnih delavk pri njihovi nenehni skrbi za odkrivanje vzrokov pri neuspešnih učencih. Tako se povezujejo vsi »šolski« dejavniki v enotnih prizadevanjih.

V vseh primerih pa še nismo uspeli. Zato sodelujemo tudi z

občinskim centrom za socialno delo, z vzgojno posvetovalnico in z zdravstveno službo. Da, tudi z zdravstveno službo, ki v izjemnih primerih pomaga tudi s svoje strani ter tako prispeva delež posameznikom, da lažje prebrodijo prehodne svoje težave.

Že doslej ste nekajkrat omenili delavce šole — je učitelj in drugih delavcev dovolj, ste imeli kake težave pri kadrovanju?

— Vsa delovna mesta so zasedena, a integracijski proces je nujen tudi tu. Tudi delavci šole so namreč prišli z najrazličnejših šol, oziroma so začelniki, prihajali so tudi zunaj rednih razpisnih rokov, predvsem učitelji za deficitarne predmete. Vsa mesta tudi niso kvalificirano zasedena in poučujejo tudi upokojenke ter študentje. Zakaj? Poleg drugih vzrokov sta pri razpisih izstopala predvsem pomanjkanje stanovanj in fluktuacija tudi med šolskim letom. Vodstvo šole ima pri tem eno najzahtevnejših nalog čimprej in kar največ prispevati k oblikovanju kolektiva z enotnimi izhodišči, stališči in cilji. Seveda pa ne samo vodstvo. Delavci so tudi samoupravno organizirani in angažirani, zaživele sta OO ZK in OO sindikata. Že letošnji delovni načrt smo sprejeli potem, ko je šel skozi vse faze razprav in dogovarjanja.

Tudi v najširših okvirih šole kot zavoda posebnega družbenega pomena? Šola živi in dela v neki sredini in z njo. Kako so se vključili starši, KS in družbenopolitične organizacije v delo šole, ko je naravno, da se ubadajo tudi z drugimi problemi, kar posebej velja za tako hitro rastoče naselje, kot je Štepanjsko?

— Že med gradnjo šole je bil izvoljen začasni svet šole. V njem so sodelovali poleg nekaterih učiteljev OŠ Ketteja in Murna, ki so se odločali za delo na naši šoli, tudi starši in delegati družbenopolitičnih organizacij KS Štepanjsko naselje. Začasni svet je torej oral samoupravno ledino že pred pričetkom pouka, ko šole še ni bilo. Lahko ugotovimo, da je uspešno opravil svojo nalogo. Šola je po programu začela delati 1. septembra lani. Kmalu nato je v sodelovanju z delovno skupnostjo svet šole lahko že obravnaval glavne samoupravne akte in šola se je sedaj že konstituirala.

la. Izvoljeni so že tudi vsi redni samoupravni organi šole, pa tudi svet šole z delegati staršev, TOZD, DPO, KS (Štepanjsko naselje, Hrušica—Fužine in Bizovik) ter delavci šole; vodi ga inž. arh. Helena Sušnik, dosedanja predsednica začasnega sveta šole.

Delegati sveta šole so živo zainteresirani za najrazličnejše oblike dela na šoli in se aktivno vključujejo v rast samoupravnega delovanja tako na svojih sejah kot zunaj šole. Povezava s starši prek govornih ur, roditeljskih sestankov in oddelčnih svetov tudi že dobiva svojo vlogo. Za starše vseh razredov smo organizirali po dve pedagoški predavanji, ki so jih pripravili člani našega učiteljskega zbora.

S krajevnimi dejavniki je sedanja povezava organsko nadaljevanje dobrega dela prejšnjega začasnega sveta. Šola sodeluje s KS pri reševanju zdravstvene varstva, pri prireditvah in proslavah — sedaj pripravljamo javno proslavo za občinski praznik in letošnje obletnice, ki bo 25. aprila v sodelovanju s harmonikarskim orke-

strom glasbene šole, šola nudi krajanom telovadnico za rekreativno dejavnost itn. KS Štepanjsko naselje pa z vsem razumevanjem sodeluje tudi pri reševanju šolskih in skupnih problemov. Naj npr. omenim načrtno skupno akcijo čiščenja šolskega okolja, posebej se okolice šole v sodelovanju s hišnim svetom stolpnice na Vlahovičevi ulici št. 40. Svet KS pa je prevzel sodelovanje pri reševanju posameznih vzgojnih problemov, ki segajo tudi v življenje kraja.

S KS Hrušica-Fužine in Bizovik rešujemo specifično problematiko, sedaj predvsem vozačev. Za rešitev tega problema je predvidena pokrita kolesarnica; LUZ bo moral najti novo lokacijo, verjetno občinska skupščina pa sredstva.

Pri vsem tem organiziranim delu nas preseneča pojav, na katerega želim opozoriti: anonimna pisma posameznikov na vodstvo šole in KS. V njih krajanji sicer opozarjajo na nekatere še nerešene probleme šole in okolice, s svojo anonimnostjo pa ne dokazujejo tudi svoje dobre volje, da bi kaj prispevali k reševanju le-teh.

Bliža se konec prvega šolskega leta nove šole. Še malo in prvi sadovi bodo tu, prvi vaši učenci 8. razreda bodo zapustili šolske klopi. Kaj si obetate v prihodnjem šolskem letu?

— Leto dni v delovanju neke delovne organizacije ni dolga doba. Vendar smo v intenzivnem letošnjem obdobju dobili dragocene konkretne izkušnje, ki nam zagotavljajo, da bo lahko drugo

leto uspešnejše. Mlademu kolektivu in krajanom pa naj bodo letošnji uspehi spodbuda v vseh tistih nadrobnostih, ki bodo slej ko prej dali podobno šoli, nosilki imena Karla Destovnika-Kajuha.

Pogovor je vodil in zapisal AM

VESELA ŠOLA V ZALOGU

V petek, 1. aprila so se učenci višje in nižje stopnje pomerili v znanju Vesele šole, ki jo prireja Pionirski list. Ker je bilo znanje dokaj izenačeno, so bila potrebna še dodatna vprašanja, da smo dobili razredne prvake. O Veseli šoli nam je nekaj besed povedala Ida Zorec.

Kako so potekale priprave na Veselo šolo?

1. aprila smo imeli razredna tekmovanja Vesele šole. Tekmovalo je 152 pionirjev in mladincev od 3. do 8. razreda. Prva stopnja tekmovanja v znanju Vesele šole je tekmovanje za naslov razrednega prvaka. Učenci so odgovarjali na vprašalnike, prirejene za vsak razred posebej. Vprašanja so bila vzeta iz vprašanj v Pionirskem listu. Če sta dosegla ob koncu tekmovanja, ki je trajalo 20 minut, dva ali več učencev isto število točk, so odgovarjali na dodatna vprašanja. Vprašalnike je komisija pregledala in točkovala, nato pa podelila razrednim prvakom diplome za doseženo prvo mesto.

KSENIJA JENIČ
OŠ A. Jakhla

V OŠ Karla Destovnika-Kajuha se izteka prvo šolsko leto (Foto: AM)

RAZMIŠLJANJE O DRUŽBENI PREHRANI V MOSTAH

V smernicah skupščine mesta Ljubljana, IV. poglavje Agroživilstvo in preskrba prebivalstva — med drugim piše: »HP Kolinska bo pričela graditi obrat za pripravljene in polpripravljene obroke hrane za potrebe družbene prehrane in gospodinjstev...»

V osnutku družbenega programa občine Ljubljana Moste-Polje pa piše med drugim: »V okviru prednostnih panog gospodarstva v Ljubljani je predvidena realizacija projekta za gradnjo tovarne za proizvodnjo gotove in polpripravljene hrane. Nosilec: HP Kolinska.«

Kaj pomeni to za našo krajevno skupnost Moste, oziroma za ožje območje občine Moste-Polje?

Republiški svet zveze sindikatov je lani razpravljal o problemih racionalne proizvodnje hrane, preskrbe delavcev in občanov z živili in o družbeni prehrani. Pri tem je izhajal iz pomembnih dokumentov X. kongresa ZKJ in VII. ter VIII. kongresa ZS Slovenije.

Ker dajejo navedeni dokumenti pomembno vlogo hrani in prehrani prebivalstva, je razvoj te dejavnosti vključen v razvojni program SR Slovenije kot ena prioritarnih nalog razvoja do leta 1980.

V uresničevanje teh ciljev so se že vključile sestavljene organizacije združenega dela HP (hrana in pijača) LJUBLJANA in GHT (gostinstvo, hotelirstvo in turizem) LJUBLJANA. SOZD HP Ljubljana je skupno z SOZD GHT Ljubljana izdelal koncept organizacije družbene prehrane z izgradnjo tovarn gotove in polpripravljene hrane v posameznih regijah na ob-

močju SR Slovenije. V ta koncept se kot prvi realizator naloge vključuje delovna organizacija HP Kolinska Ljubljana z gradnjo tovarne za področje mesta Ljubljana in okolice. Po predvidenem programu naj bi tovarna pričela obratovati v začetku leta 1979. Oskrbovala naj bi razne domove v Ljubljani, gostinske obrate, kuhinje v vrtcih in šolah vseh stopenj, kuhinje za delavce v gospodarstvu in negospodarstvu ter za občane, ki se prehranjujejo v obratih družbene prehrane.

Da bi zamisel uspela, bo potrebno zagotoviti delovnim ljudem in občanom po eni strani kvalitetno, zdravo, raznovrstno in okusno hrano, po drugi strani pa bo morala biti cena ekonomsko sprejemljiva, da bodo potrošniki videli v takem načinu prehrane svoj interes.

In kaj smo, oziroma kaj bomo storili na območju krajevnega skupnosti Moste, oziroma na

ožjem območju naše občine, kjer nimamo organizirane družbene prehrane, kjer nimamo nobenega lokala, primernega za razdeljevanje hrane, ki jo bo proizvajala tovarna gotove in polpripravljene hrane in kjer je 40% zaposlenih žena?

Dejstvo je, da danes v Mostah nimamo ničesar takega — razen bifeja Mercator in gostilne na Zaloški cesti, ki pa takakršna sta, nista sposobna prevzeti organizacijo družbene prehrane. To stanje pa se ne bo spremenilo tudi takrat ne, ko bomo imeli v naši neposredni bližini zgrajeno tovarno, ki bo dnevno pripravljala ok. 60.000 obrokov tople hrane, če ne bomo že sedaj začeli razmišljati o gradnji obrata za razdeljevanje gotove in polpripravljene hrane. Možnosti za tako gradnjo v centru Most so. Tako bi lahko ob razširitvi Mercatorja razmislili tudi o gradnji restavracije — morda celo v kletnih prostorih predvidenega kulturnega doma ali v prostorih predvidene pokrite tržnice. O tem naj odločijo strokovnjaki. Vsekakor pa Moščani želimo, da bi imeli zagotovljeno družbeno prehrano.

Morda bi bilo prav, da bi pristojni skupščinski organi skupno z zainteresiranimi SOZD — HP združenim podjetjem živilske industrije Ljubljana in GHT

Ljubljana — ter delovno organizacijo HP Kolinska in drugimi zainteresiranimi gospodarskimi in družbenimi organizacijami ter krajevnimi skupnostmi, ki družbene prehrane nimajo, razmislili, kako prirediti uresničevati dolgotrajne želje, še bolj pa velike potrebe družbene prehrane delovnih ljudi in občanov Most.

Proizvodnja hrane, preskrba z živili in družbena prehrana imajo velik vpliv na osebni in družbeni standard, zdravje ljudi in njihovo

delovno ustvarjalnost. Zato ima akcija organiziranja družbene prehrane, tako družbenopolitični kot ekonomski, socialni, tehnološki in zdravstveni pomen.

In ne nazadnje velja ponovno omeniti dejstvo, da je v Mostah 40% zaposlenih žena.

Glede na tolikšno zaposlenost žena in na njihovo pričakujočo vlogo v delegatskem in družbenem delu, bi morali poskrbeti, da bi tudi moščanska zaposlena žena lahko čas, ki ga porabi za

nabavo in pripravo hrane, koristneje izrabila.

Zagotovitev družbene prehrane, kjer bi lahko jedla tri do štiri ali več članska družina s poprečnimi osebnimi dohodki, bi bila prav gotovo velika pridobitev, hkrati pa razbremenitev zaposlene žene, dana pa bi ji bila tudi možnost njenega družbenopolitičnega delovanja pri reševanju vsakodnevnih problemov.

AB

O DELU ZRVS MOSTE — SELO

V februarju je izvršni odbor OO ZRVS Moste—Selo sprejel delovni program za leto 1977, iz katerega je razvidno, da nas v tem letu čakajo pomembne naloge, ki bodo zahtevale veliko angažiranosti vseh članov OO. Zelo velik poudarek je, tako kot vsako leto, na splošnem vojaškem usposabljanju rezervnih vojaških starešin in na pripravah za taktično-orientacijski pohod, ki bo predvidoma v juniju.

V mesecu marcu smo imeli seminar na temo OGNJENI SISTEM V VODU IN ČETI. Udeležila se ga je večina članov OO. Tema sicer ni bila nova, vendar je za vsakega vojaškega starešino važno, da jo popolnoma obvlada, ker je v vojni to znanje nujno potrebno za vodenje bojev, bitk in za uničevanje sovražnika. Znanje, ki smo ga dobili na tem

seminarju, bomo preizkusili na taktično-orientacijskem pohodu. Vojaško usposabljanje in pridobivanje znanja na tem področju pa je seveda odvisno tudi od vsakega posameznika. Vsi smo dolžni, da se učimo iz vojaške literature, saj je skoraj nemogoče, da snov, ki je objavljena vsak mesec v reviji NAŠA OBRAMBA, ne bi zanimala vsakega vojaškega starešino. Zato je nujno potrebno, da je vsak član OO naročnik in bralec te revije.

V letu 1977 praznujemo več pomembnih obletnic. V občini je že sestavljen program prireditve, vezanih na te obletnice. Prav bi bilo, da se tudi rezervne starešine vključimo v proslavljanje tako pomembnih obletnic. Potrebno bi se bilo povezati z OO ZRVS Moste in z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v krajevni skupnosti.

Novo v našem programu so tudi priprave za obrambni dan v gimnaziji Moste. To naj bi bil dan, ko bi prišlo do izraza naše delo z mladino, saj smo v preteklosti posvečali premalo pozornosti delu z mladimi in negovanju tradicij narodnoosvobodilnega boja med njimi.

To naj bi bile letošnje naše pomembne naloge. Za uspešno izvrševanje le-teh pa niso zadolženi samo člani izvršnega odbora, ampak vsi člani OO.

Obveščamo vse člane OO, da se izvršni odbor sestaja vsak prvi torek v mesecu od 19. ure in kdor bi želel kakršnokoli pojasnila ali bi bil pripravljen sodelovati v tem odboru, je dobrodošel.

Predsednik komisije za informativno in propagandno dejavnost Miran Gruđen